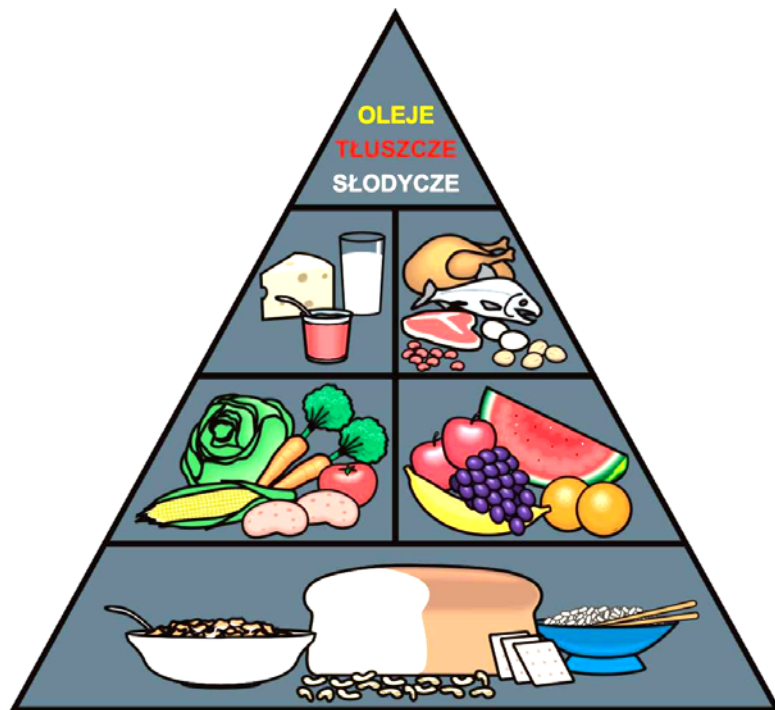

OPTYMALNE POŻYWIENIE CZŁOWIEKA

Około 40 składników

15 witamin

10 aminokwasów

15 –20 pierwiastków mineralnych

3 kwasy tłuszczowe nienasycone

PODZIAŁ SKŁADNIKÓW ODŻYWCZYCH ZE WZGLĘDU NA ICH FUNKCJE

Składniki odżywcze

Składniki budulcowe:

- białka
- sole mineralne
- woda

Składniki energetyczne:

- węglowodany
- tłuszcze
- białka (częściowo)

Składniki regulujące przemianę materii:

- witaminy
- niektóre składniki mineralne

WARTOŚĆ BIOLOGICZNA BIAŁEK

Białka o wysokiej wartości biologicznej

Białka pochodzenia zwierzęcego, np. białka mleka, jaj, mięsa, przetworów mięsnych, ryb i przetworów rybnych

Białka o niskiej wartości biologicznej

Białka pochodzenia roślinnego, np. białka zawarte w produktach zbożowych, nasionach roślin strączkowych, warzywach, owocach

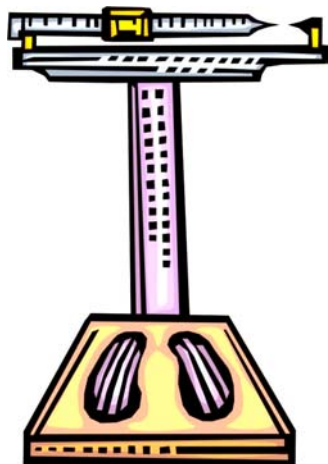
ZAWARTOŚĆ TŁUSZCZU W WYBRANYCH PRODUKTACH

Rodzaj kwasów tłuszczowych	Procentowa zawartość tłuszczów w produktach						
	Ponad 95%	70-95%	50-70%	30-50%	20-30%	5-20%	Mniej niż 5%
Nasycone np. palmitynowy	smalec	słonina masło margaryna	sery żółte, tłuste kiełbasy boczek	lody śmietana twarogi wieprzowina indyk	kurczak bez skóry, wołowina	ser biały, jogurt	mleko, chude sery
Nienasycone np. oleinowy	oleje oliwa	masło roślinne	orzeszki ziemne	awokado	węgorz łosoś	większość ryb fasola jaja	produkty zbożowe warzywa owoce

PIRAMIDA ZDROWEGO ŻYWIENIA

WSKAŹNIK BMI (BODY MASS INDEX)

BMI poniżej 18	BMI 19 – 25	BMI 25 –30	BMI powyżej 30
niedowaga	prawidłowa waga	nadwaga	otyłość

PROCENTOWY UDZIAŁ POSZCZEGÓLNYCH POSIŁKÓW

Rodzaj posiłku	Procentowy podział dziennego zapotrzebowania organizmu na energię na poszczególne posiłki		
	3 posiłki dziennie	4 posiłki dziennie	5 posiłków dziennie
śniadanie	30 – 35 %	25 – 30 %	25 – 30 %
II śniadanie	–	5 – 10 %	5 – 10 %
obiad	35 – 40 %	35 – 40 %	30 – 35 %
podwieczorek	–	–	5 – 10 %
kolacja	25 – 30 %	25 – 30 %	15 – 20 %

ZALECANE DZIENNE RACJE POKARMOWE DLA MŁODZIEŻY

L.p.	Grupa produktów spożywczych	Ilość produktów w gramach			
		Dziewczęta		Chłopcy	
		13-15 lat	16-20 lat	13-15 lat	16-20 lat
1	2	3	4	5	6
I	Produkty zbożowe (pieczywo, mąka, kasze)	300	290	360	380
II	Mleko i produkty mleczne	1100	1100	1150	1150
III	Jaja*	3/4	3/4	3/4	3/4
IV	Mięso, ryby, wędliny, drób	170	165	195	215
V	Masło i śmietana	35	30	40	45
VI	Inne tłuszcze (smalec, słonina, boczek, oleje, margaryna, itp.)	15	15	25	25
VII	Ziemniaki	350	350	450	500
VIII	Warzywa i owoce bogate w witaminę C	260	230	260	280
IX	Warzywa i owoce bogate w karoten (prowitamina A)	150	140	150	150
X	Inne warzywa i owoce	330	310	330	330
XI	Nasiona roślin strączkowych (groch, fasola, soja, soczewica)	7	7	10	12
XII	Cukier i słodczy (cukierki, ciastka, miód, dżemy, itp.)	60	60	65	75

* ilość jaj podano w sztukach

ZASADY UNIKANIA ZAKAŻENIA ŻYWNOCICI DROBNOUSTROJAMI

Zakażenia wywoływane przez drobnoustroje obecne w żywności są łatwe do uniknięcia pod warunkiem przestrzegania podstawowych zasad bezpiecznego przechowywania produktów spożywczych i przygotowywania posiłków:

- *zasada czystości,*
- *zasada rozdziału,*
- *zasad dokładnego smażenia,*
- *zasada szybkiego chłodzenia.*

